

NAFTASAADUSTE LAOOPERAATOR II

Oil terminal operator II

EESSÕNA

Naftasaaduste laopereatori II kutsestandard on asjaomaste institutsioonide poolt kokkulepitud nõuete kogum töötajale esitatavatest oskustest, teadmistest ja vajalikest isikuomadustest.

Kutsestandardi kavandi koostas Energeetika, Mäe- ja Keemiatööstuse Kutsenõukogu juurde moodustatud vedelkütuste töörühm koosseisus:

Kaljo Aamer	Eesti Õliühing
Ants Kirikal	Pakterminal AS
Heli Väinoja	SGS Eesti AS
Sirje Arus	Tehnilise Järevalve Inspektsioon
Jüri Võrk	Eesti Kütusefirmade Ühing

Ajavahemikus 1. november – 3. november 1999 viidi läbi kutsestandardi kavandi arvamusküsitlus Eesti erinevates piirkondades moodustatud töörühmades, millede koosseisu kuulusid 16 ettevõtte esindajad.

Naftasaaduste laopereatori II kutsestandardi lõppredaktsiooni koostamisel on eeltoodud töörühm arvestanud kutsestandardi kavandi kohta arvamusküsitlusel tehtud ettepanekuid ja märkusi.

Kutsestandard on koostatud esmakordselt.

Kutsestandardi koostamisel on arvestatud Suurbritannia NVQ-de (National Vocational Qualifications – rahvuslikud kutsekvalifikatsioonid) kutseoskuseõuetega, CEDEFOP'i (European Centre for the Development of Vocational Training – Euroopa Kutsehariduse Arenduskeskus) poolt koostatud Euroopa Liidu liikmesriikide kutseoskuseõuete võrdleva analüüsiga ja Soome kutsekvalifikatsiooninõuetega (näyttötutkintojen kuvaukset).

Kutsestandard on kinnitatud 10. detsember 1999 Energeetika, Mäe- ja Keemiatööstuse Kutsenõukogu otsusega nr. 1.

Kutsestandard on registrisse kantud ...

1 KASUTUSALA

- fikseerida nõuete kogum töötaja oskustele, teadmistele ja isikuomadustele
- anda alus vastava kutseala riikliku õppekava väljatöötamiseks töölase kompetentsuse nõuete osas
- diferentseerida tööjõu kvalifikatsiooni tasemed
- toetada töölase koolituse vastavusse viimist tööturu vajadustega.

2 TERMINID JA MÄÄRATLUSED

Käesolevas standardis kasutatakse järgmisi termineid alljärgnevas tähenduses.

Kutsestandard – kokkulepitud nõuete kogum kutse või eriala konkreetsel tasemel vajalikest oskustest, teadmistest ja isikuomadustest.

Kutsekvalifikatsioonitasemed

Algtase – puudub nõue kutsealastele teadmistele ja oskustele; tööülesanded rutiinsed, ettekirjutatud; tööülesanne juhib töötajat; vastutus kaudne.

I tase – kutsealased teadmised ja oskused on omandatud kas läbi koolituse või pidevalt töötades; töö kellegi juhendamisel; toimetulek piiritletud tööülesannetega ja vastutus selles ulatuses.

II tase – kutsealastele teadmistele ja oskustele lisandub vilumus; toimetulek erinevate tööülesannetega ja vastutus nende eest; eeldatav koostöövõime meeskonnas.

III tase – kutsealane küpsus; kutsealaste teadmiste ja oskuste edasiõpetamine; toimetulek keerukate ja vahelduvate tööülesannetega; valmisolek vastutuseks ressursside jagamise ja teiste töö eest.

IV tase – kutsealastele teadmistele ja oskustele lisanduvad juhtimisalased teadmised, oskused ja hoiakud; toimetulek paljude keerukate ja vahelduvate tööülesannetega muutuvates olukordades; vastutus ressursside jagamise ja teiste töö eest.

V tase – majandustegevuse valdkonna teoreetiliste aluste tundmine; toimetulek mitmekesiste menetlusviiside valdamist eeldavate tööülesannetega muutuvates ja ootamatutes olukordades; suur iseseisvus, vastutus analüüside, diagnooside ja otsuste ning nende elluviimise eest.

Kutseoskusi nõuded

Üldoskused ja -teadmised – majandustegevuse valdkonnast lähtuvad konkreetse kutsekvalifikatsioonitasemega seotud nõuded üldistele teadmistele ja oskustele.

Põhioskused ja -teadmised – kutsespetsiifilised konkreetse kutsekvalifikatsiooniga seotud nõuded teadmistele ja oskustele.

Erioscused ja -teadmised – nõuded teadmistele ja oskustele, mis on seotud spetsialiseerumisega.

Lisaoskused ja -teadmised – mittekohustuslikud nõuded teadmistele ja oskustele, mis süvendavad või laiendavad põhioskusi.

Isikuomadused – nõuded kutsealal töötamiseks eeldatavatele isikuomadustele ja -võimetele.

Konkreetsete oskuste ja teadmiste tasemete kirjeldused

Algtase – mõistete, faktide ja põhimõtete teadmine; põhiliste praktiliste oskuste kasutamine.

Keskase – mõistete ja faktide tõlgendamine ja võrdlus, seoste loomine; laia hulga hästi omandatud praktiliste oskuste kasutamine.

Kõrgtase – seostatud faktide alusel analüüsimine, prognoosimine, järeldamine, üldistamine, hindamine; sügava spetsialiseerumisega oskuste kasutamine tegevusvaldkonna ulatuses.

Naftasaaduste ladu – hoidla (terminaal, ettevõtte kütuseladu, tolliladu), kus ladustatakse naftat ja naftasaadusi.

3 KUTSESTANDARDI TÄHIS

Fikseerub pärast kutsestandardite registri pidamise põhimääruse jõustumist.

4 KUTSENIMETUS JA KUTSEKVALIFIKATSIOONI TASE

Naftasaaduste laoooperaator II

Inglise keeles: oil terminal operator II

Vene keeles: оператор нефти и нефтепродуктов II

5 KUTSEKIRJELDUS

Naftasaaduste laoooperaatori kutse kuulub Eesti majanduse tegevusalade klassifikaatori (EMTAK) järgi transpordi abitegevuse: laadimise ja ladustamise alavaldkonda (kood 63.1).

Ametite rahvusvahelise klassifikaatori ISCO-88 järgi kuulub II taseme naftasaaduste lao- operaator VIII pearühma – operaatorid (kood 8163).

Naftasaaduste laoooperaator töötab nafta- ja ohtlike vedelate naftasaaduste ladudes (vt. terminid ja määratlused).

Naftasaaduste laoooperaatori tööülesanded on naftasaaduste laadimine eri liiki transpordivahenditele/ transpordivahenditelt maha ning naftasaaduste ladustamine mahutitesse.

Naftasaaduste laoooperaator peab tundma ladustatavate naftasaaduste põhilisi füüsikalis-keemilisi omadusi ja nende riskifaktoreid. Töö nõuab laokorralduse, töö- ja tuleohutuse, tervise- ja keskkonnakaitse nõuete tundmist ja täpset järgimist.

Töö eeldab suurt vastutustunnet, kuna tegemist on tööga tavapärasest ohtlikumas keskkonnas.

Töö nõuab tehnilist taipu, normaalset tervist, kõrguse taluvust, vastupidavust ja valmisolekut meeskonnatööks.

Vajalikud isikuomadused on iseseisvus, distsiplineeritus, tähelepanelikkus ja korrektsus.

Võimalikud riskifaktorid töökohal on järgmised: tule- ja plahvatusoht, ohtlike vedelike kontaktid nahaga, vedelike aurude sissehingamine, vibratsioon ja müra.

Naftasaaduste laoooperaatori II kutsekvalifikatsiooni omandamise eelduseks on kutsealane ettevalmistus ja töökogemus, soovitatav on keskharidus.

6 KUTSEOSKUSNÕUDED

6.1 Üldoskused ja -teadmised

- 6.1.1 Majandusalased teadmised (algtase)
- 6.1.2 Seadusandlus (algtase)
 - 1) kutsetegevust reguleeriv seadusandlus
 - 2) tööseadusandlus
 - 3) keskkonnakaitsealased nõuded
- 6.1.3 Töökeskkonna ohutus
 - 1) töö- ja tuleohutuse nõuded
 - 2) elektriohutuse nõuded
 - 3) töötervishoiu ja tööhügieeni nõuded
 - 4) keskkonnakaitse ja jäätmekäitluse nõuded
 - 5) esmaabi andmine
- 6.1.4 Eesti keele oskus (algtase; lisa A)

6.2 Põhioskused ja -teadmised

- 6.2.1 Toornafta ümbertöötlemise põhiprotsessid ja -tooted (algtase)
- 6.2.2 Ladustatavate vedelike füüsikalised-keemilised omadused (algtase)
- 6.2.3 Vedelike voolamine torustikes
- 6.2.4 Pumpade ehitus ja nende kasutamise põhimõtted
- 6.2.5 Vedelike transportimiseks kasutatavate torujuhtmete tehnoloogiliste skeemide lugemine
- 6.2.6 Torujuhtmetel asuvate seadmete kasutamine
- 6.2.7 Pumpajaama ehitus ning vedelike jaotustorustike ja pumpade kasutamine
- 6.2.8 Torujuhtme ettevalmistamine vedelike pumpamiseks
- 6.2.9 Estakaadide ehitus ja estakaadidel asuvate seadmete kasutamine
- 6.2.10 Mahutite ehitus, mahutite lisaseadmete kasutamine
- 6.2.11 Torujuhtmete puhastamine
- 6.2.12 Vedelike käitlemise juhendite täitmine
- 6.2.13 Tehnoloogilised abi-süsteemid ja nende kasutamine (algtase)
 - 1) katlamaja, soojusvahetid ja auru- ning kondensaaditorustikud
 - 2) soojendussüsteemid vedelike soojendamiseks mahutites
 - 3) kompressorijaam ja suruõhu jaotustorustik
 - 4) vedela lämmastiku jaam ja lämmastiku jaotustorustik
 - 5) külma ja kuuma mageda vee torustikud
- 6.2.14 Elektrivarustuse süsteem ja elektriseadmete kasutamine
- 6.2.15 Tulekustutussüsteemid ja -vahendid
- 6.2.16 Kutsealal kasutatavate tõsteseadmete kasutamine
- 6.2.17 Saastunud vete kogumissüsteemid ja nende kasutamine
- 6.2.18 Kaubakoguste määramise meetodid, nende kasutamine ja kaubaproovide võtmine
- 6.2.19 Naftasaaduste lao tööde ohutegurid ja nende vältimine
- 6.2.20 Kaitse- ja eririetuse ning kaitsevahendite kasutamine
- 6.2.21 Tegutsemine tööõnnetuse korral

6.3. Isikuomadused

- 6.3.1 Isiksuse omadused:
 - 1) koostöövõime;
 - 2) iseseisvus, otsustamisvõime;

- 3) vastutusvõime;
 - 4) kohanemisvõime, stressitaluvus, keskkonnataluvus;
 - 5) õppimisvõime;
 - 6) kohusetundlikkus;
 - 7) täpsus, korrektsus;
 - 8) tasakaalukus.
- 6.3.2 Vaimsed omadused:
- 1) loogiline mõtlemine;
 - 2) hea mälu;
 - 3) aja-, ruumi- ja ohutaju;
 - 4) kõrguse taluvus.
- 6.3.3 Füüsilised omadused:
- 1) hea tervis;
 - 2) füüsilise koormuse taluvus;
 - 3) liigutuste täpsus, hea koordinatsioon.

7 KEHTIVUSE AEG

Kutsestandard kehtib 4 aastat. Vastavalt vajadusele võib standardit muuta enne standardi kehtivusaja lõppu.

8 KINNITAJA

Naftasaaduse laoooperaator II kutsestandardi on kinnitanud Energeetika, Mäe- ja Keemiatööstuse Kutsenõukogu koosseisus:

Margus Arak	AS Eesti Energia
Aleksander Moltsar	Eesti Elektroenergeetika Selts
Raivo Teemets	Eesti Elektritööde Ettevõtjate Liit
Anu Keskpaik	Eesti Jõujaamade ja Kaugkütte Ühing
Kaljo Aamer	Eesti Õliühing
Andres Saar	Eesti Gaasiliit
Enn Lenk	Eesti Vee-ettevõtete Liit
Heino Mölder	Eesti Veeühing
Alo Adamson	Tallinna Mäekond
Valev Kuusemäe	Eesti Keemiatööstuse Liit
Enno Rebane	Eesti Ehitusmaterjalide Tootjate Liit
Heino Reedik	Eesti Turbaliit
Erik Väli	As Eesti Põlevkivi
Urmas Leitmäe	Tehnilise Järevalve Inspektsioon
Tõnu Pääsuke	Eesti Energeetikatöötajate Ametühing
Arvi Hamburg	Majandusministeerium
Malle Kindel	Sotsiaalministeerium
Marju Sepp	Haridusministeerium
Tiia Tali	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda

KEELTE OSKUSTASEMETE KIRJELDUSED

Alljärgnevides nõuetes on lähtutud Eesti Vabariigi keeleseaduses kasutatavatest riigikeele oskuskategooriatest, laiendades samad nõuded võõrkeelele.

Vastavalt Vabariigi Valitsuse 29. jaanuari 1996. a. määrusele eristatakse kolme keeleoskustaset:

- **algtase** – keele piiratud suuline ja elementaarne kirjalik oskus. Isik tuleb toime tuttavates keelekasutusolukordades, saab aru selgest kõnest igapäevaelu puudutavatel teemadel, mõistab üldjoontes lihtsama teksti sisu ning oskab täita lihtsaid tüüpdokumente ja kirjutada lühikesi tarbetekste;
- **kesktase** – keele suuline ja piiratud kirjalik oskus. Isik tuleb toime mitmekesistes keelekasutusolukordades, saab aru normaalse tempoga kõnest, mõistab raskusteta igapäevaelu kajastavate tekstide sisu, suudab kirjutada oma tegevusvaldkonda puudutavaid tekste;
- **kõrgtase** – keele suuline ja kirjalik oskus. Isik väljendab ennast vabalt, sõltumata keelekasutusolukorrast, saab aru ka kiire tempoga kõnest, mõistab raskusteta keerulisemate tekstide sisu, suudab kirjutada stiililt ja funktsioonilt erinevaid tekste.